● **דוד זויאן,** בעל מסגריה, אזור ה־תעשייה, אשדוד: „רציתי לקנות טלוויזיה — ויתרתי על הרעיון. במקום לקנות תפוחי עץ יקרים — אנו קונים תפוחי עץ זולים; בגדים — הולכים עם מה שיש. אולי מבחי־נה לאומית המיתון הוא טוב, אבל בשבילי זה רע, רע מאד. אינני מצליח לחסוך, בקושי אני מסתדר עם ההתחייבויות שלי.“

● **יהודה צעירי,** פקיד ממשלתי, תל־אביב: „ממה לוותר? ממשכורת של פקיד ממשלה? אנו מודים לאלהים שאנחנו יכולים לגמור את החודש בלי ללוות מפה ומשם כמה לירות.“

● **אברהם משה זוי,** סוחר־עופות, ירושלים: „המכירות שלי ירדו ב־20 אחו־זים. היום הקליינטים עומדים על המקח ועל המשקל ועל כל פרוטה. אני מקמץ בכל מה שאני יכול. לילדים אני קונה נעליים ב־15 ל״י במקום ב־30 ל״י; הולך פחות לקולנוע; לקניית בגדים — מחכה למכירות כלליות.“

● **פעדיה דמארי,** שחקן וקריין, תל־אביב: „נאלצתי לצמצם בהוצאות הכרו־כות בבידור — כן, כמו שאתה שומע — אני הולך פחות לתיאטרון ולקולנוע. ועושה חשבון של כל הוצאה קטנה; אם המרחק אינו גדול, אלך ברגל במקום לנסוע באוטו־בוס; גם־למחייה ולכלכלת הבית אנו מוצי־אים פחות. המזמינים לוחצים עלי להוריד משכרי — ולפעמים אין לי ברירה.“

● **יואש דובנוב,** ראש המועצה ה־מקומית, עפולה: „שמע, אני לא אובייקט בשבילכם למטרה זו. כל חיי אני חי במיתון, כך שהמצב היום לא משנה לי.“

● **מרדכי כהן,** קבלן־בניין, חולון: „כבר שלושה חודשים שלא היינו בקולנוע או בתיאטרון. בלבוש — מסתפקים במה שיש, לא קונים חדש. גם בהוצאות על אוכל נאלצנו לצמצם. אין ברירה. זו הארץ שלנו; אנו ילידי הארץ הזו — פה נחיה ופה נמות.“

● **צפריה ציון,** פקיד בנק, אב ל־ארבעה ילדים, תל־אביב: „לא אוכלים כל יום בשר; מכפיל פעם־פעמיים בשבוע. בכלל, קונים רק מה שמוכרחים. כמעט ולא הול־כים לקולנוע.“

● **בני ברמן,** זמר, נתניה, „אנחנו מוותרים היום על דברים רבים. למשל: לא קונים את הבשר היקר ביותר ואפילו עומ־דים על המקח; לפני שהולכים לקנות בג־דים, חושבים ארבע פעמים על ההוצאה ה־כרוכה בכך; מצמצמים בטיולים ובנסיעות; חיים בתקציב האפשרי, והדבר כרוך בקשיים. המזמינים יודעים שהמצב קשה, ולוחצים להוריד את המחיר שאני עשוי לבקש עבור הופעה.“

● **סמיר אבו־נסאר,** רואה־חשבון, רחוב קנובה, נצרת: „אני מוותר על חלק מחופשתי, וכבר התרגלתי למחשבה שלא אוכל להחליף את מכוניתי. אנו מצמצמים במסיבות ובילויים. קודם לא היה איכפת לי לנסוע כל ערב לחיפה לבלות — עכשיו אני כמעט לא זז מהבית. ויתרתי גם על חופ־שה בחו״ל השנה. בעניין אוכל — בזה אין שינוי. אוכל הוא דבר ראשון, ועל איכותו לא נוותר.“

● **חיים שביט,** בעל חנות לדברי־ספורט, ומורה להתעמלות, קריית־גת: „אנח־נו לא אוכלים פחות, אבל קונים מיצרכי־מזון פחות יקרים. ויתרנו על הרעיון של רכישת מכונת־כביסה לבית: הולכים רק פעם בשבוע לסרט, וקיצצנו את תקציב הנסיעות והבילוי שלנו.“

● **פרוספר קנפו,** חייט ובעל חנות להלבשה, באר־שבע: „אנו נאלצים לוותר ה־יום על הרבה דברים כדי שיהיה מספיק ל־ילדים. פיטרנו את עוזרת הבית; הפסקנו, למשל, לקנות ממתקים לילדים; הולכים ל־סרט רק פעם בשבוע במקום פעמיים.“

● **מרדכי טקסיר,** חשמל ורדיו. קריית־מוצקין: „חשבתי לקנות מכונית, כי קשה לי, בגילי, להתרוצץ ממקום למקום עם ציוד וכלים לביצוע תיקוני חשמל; היום לא אעיז להיכנס לשום התחייבות כספית. מספיק אנו מקמצים בהוצאות הכרוכות ב־בידור ובלבוש.“

● **פאול ליאון,** אדריכל גנים, אשק־לון: „הולכים פחות לקולנוע; צימצמנו את שעות העוזרת; כמעט והפסקנו מתן תרו־מות — אפילו למגן־דוד־אדום. אין כסף היום ביד. היום בודקים ובוחנים כל מיצרך — אולי יש זול ממנו. באופן אישי — אנו בעד המיתון.

● **ד״ר אויגן שורץ,** כירורג ואור־טופד, תל־אביב: „אני עובד בקופת־חולים. אני לא מקניט בשום מיתון. אין אצלי שום שינוי ברמת־החיים שהייתי רגיל לה לפני כמה שנים.“

● **הרבנית זמל,** רעייתו של הרב מרדכי זמל, תל־מונד: „המצב היום קשה. אבל אני לא צימצמתי בהוצאות הכרוכות בכלכלת הבית או בביגוד. בכלל, אנו חיים חיים צנועים. אוי, איזה יוקר לחתן ילדים היום. אני אף פעם לא הולכת לקולנוע, או לקונצרטים, או לתיאטרון. אם יש משהו עם אידישקייט, לזה אנו הולכים. טוב לחיות תוך חישוב. תמיד חשבתי על כל דבר לפני שקניתי, או עשיתי.“

● **עבד־אל־חפיז דראושה,** עורך־דין, נצרת: „ויתרתי על תפירת חליפה חד־שה, ודחיתי רכישת ספרים מיקצועיים, ש־אני זקוק להם בעבודתי. אני חוסך בהוצ־אות המכונית, וממעיט היום לנסוע בה, א־פילו בתפקיד. צימצמנו מעט את תקציב ה־מזון, ופחות מטיילים היום. ולמרות כל ה־קימוצים והויתורים — לא מצליחים לחסוך אף פרוטה.“

תאונת השבוע

המקום: כביש תל־אביב־לוד, סמוך לתל־השומר. שמעון ברנשטיין נסע במכוניתו הפרטית, מכיוון תל־אביב. מולו נסעה מיכלית. לפתע התנגשו שתי המכוניות. המיכלית ירדה מהכביש לתעלה, והמכונית הפרטית סובבה 180 מעלות, כשחלקה הקדמי מעוך לחלוטין. ברנשטיין בן ה־73 הוצא מתוך מכוניתו כשהוא פגוע בשתי רגליו, ונלקח לבית־החולים בתל־השומר.

שנתנה או הציעה את טובת־ההנאה — היתה מפלגה. לא שמענו מי היו מפלגות אלה.

ויקטור שם־טוב (מפ״ם): אני מציע לך להיזהר מהכללות.

אורי אבנרי: חבר־הכנסת שם־טוב, אינני עושה הכללות. הייתי רוצה לדעת מי כן נתנה, על מנת לדעת מי לא נתנה.

הדבר עצמו מעיד על השפל אליו הגיע המישטר הקיים בארץ. יש כאן אחידות־אינ־טרסים של כל המפלגות. הקפיטליסטיות וה־קומוניסטיות, מטביעי אלטלינה וטובעי אל־טלינה. בעניין זה כולם עושים יד אחת. יש פה אינטרס משותף למנגנונים של כל המפ־לגות — לשעבד את הנבחר למנגנון המפ־לגתי.

שמואל מיקונים (מק״י): איזה אינ־טרס יש לקומוניסטים, חבר־הכנסת אורי אב־נרי? הייתי מתחלף עם הקופה שלך! תארו לעצמכם, צדיק אחד בדור במקום ל״ו צדי־קים! איפה השלושים וחמישה הצדיקים ה־נותרים? ל״ו צדיקים נעלמו! מי אתה, הייתי רוצה לדעת, אם אתה מערבב את הקומוניס־טים והקפיטליסטים כאחד? למי אתה שייך? לאיזה קוסמוס?

אורי אבנרי: ההתרגשות של חברי־הכנסת הנכבדים מעידה שנגענו פה בעצב רגיש מאד.

רבותי, התפיסה היסודית המונחת בכל שלוש ההצעות היא תפיסה שלילית. הבוח־רים בחרו בנבחרים, והנבחרים חופשיים ב־הכרעתם לחלוטין, לגבי כל מה שהם מוצ־אים לנכון לעשות.

אם יש פיקפוק לגבי מוסריות שיקוליהם, הדן היחיד, השופט היחיד, הוא הבוחר ב־בחירות הבאות.

יצחק קלינגהופר (גח״ל): אתה האיש להטיף מוסר?

אורי אבנרי: איזה מוסר?

יצחק קלינגהופר: דיברת על מוס־ריות!

אורי אבנרי: חבר־הכנסת קלינגהופר, אני אומר דבר שאתה, כפרופסור לקונסטי־טוציה... .

יצחק קלינגהופר: תלמד קודם מוסר אתה בעצמך!

חיו״ר דבורה נצר: בבקשה להמשיך.

אורי אבנרי: אינני יודע מה ההתרג־שות. אני אומר דבר שאתה, כפרופסור ל־קונסטיטוציה, צריך לאשר אותו יותר מכל אדם אחר.

אדם נבחר על־ידי הבוחרים; אם הוא פגע במוסר, לדעת הבוחרים שלו, הם לא יבחרו בו מחדש. זהו פסק־הדין היחידי שיכול ל־חול על נבחר הציבור. לא מזכירות המפלגה תקבע אם הוא בסדר או לא בסדר. הבוח־רים יקבעו.

מה יקרה, רבותי חברי־הכנסת, אם, למשל, אדם נבחר בסיעה מסויימת למועצה מקו־מית — למשל רפ״י — הוא לא פורש מה־סיעה, אך בניגוד לדעת מפלגתו הוא מצ־ביע בעד ראש־עיר מטעם מפא״י. יגידו לו: אתה פרשת מסיעת רפ״י. הוא יגיד: לא פרשתי, אלא הצבעתי בהתאם לדעתי ולמצ־פוני. האם אז תשלח מזכירות המפלגה הו־דעה לעיריה: אנחנו לא מכירים בו יותר, והאיש ייחשב אוטומטית כמפורטר?

מנחם כהן (מפא״י): אין יסוד לדוגמה.

בלנתר וכל הבלנתרים

לגות — לשעבד את הנבחר למנגנון המפ־לגתי.

שמואל מיקונים (מק״י): איזה אינ־טרס יש לקומוניסטים, חבר־הכנסת אורי אב־נרי? הייתי מתחלף עם הקופה שלך! תארו לעצמכם, צדיק אחד בדור במקום ל״ו צדי־קים! איפה השלושים וחמישה הצדיקים ה־נותרים? ל״ו צדיקים נעלמו! מי אתה, הייתי רוצה לדעת, אם אתה מערבב את הקומוניס־טים והקפיטליסטים כאחד? למי אתה שייך? לאיזה קוסמוס?

אורי אבנרי: ההתרגשות של חברי־הכנסת הנכבדים מעידה שנגענו פה בעצב רגיש מאד.

רבותי, התפיסה היסודית המונחת בכל שלוש ההצעות היא תפיסה שלילית. הבוח־רים בחרו בנבחרים, והנבחרים חופשיים ב־הכרעתם לחלוטין, לגבי כל מה שהם מוצ־אים לנכון לעשות.

אם יש פיקפוק לגבי מוסריות שיקוליהם, הדן היחיד, השופט היחיד, הוא הבוחר ב־בחירות הבאות.

יצחק קלינגהופר (גח״ל): אתה האיש להטיף מוסר?

אורי אבנרי: איזה מוסר?

יצחק קלינגהופר: דיברת על מוס־ריות!

אורי אבנרי: חבר־הכנסת קלינגהופר, אני אומר דבר שאתה, כפרופסור לקונסטי־טוציה... .

יצחק קלינגהופר: תלמד קודם מוסר אתה בעצמך!

חיו״ר דבורה נצר: בבקשה להמשיך.

אורי אבנרי: אינני יודע מה ההתרג־שות. אני אומר דבר שאתה, כפרופסור ל־קונסטיטוציה, צריך לאשר אותו יותר מכל אדם אחר.

אדם נבחר על־ידי הבוחרים; אם הוא פגע במוסר, לדעת הבוחרים שלו, הם לא יבחרו בו מחדש. זהו פסק־הדין היחידי שיכול ל־חול על נבחר הציבור. לא מזכירות המפלגה תקבע אם הוא בסדר או לא בסדר. הבוח־רים יקבעו.

מה יקרה, רבותי חברי־הכנסת, אם, למשל, אדם נבחר בסיעה מסויימת למועצה מקו־מית — למשל רפ״י — הוא לא פורש מה־סיעה, אך בניגוד לדעת מפלגתו הוא מצ־ביע בעד ראש־עיר מטעם מפא״י. יגידו לו: אתה פרשת מסיעת רפ״י. הוא יגיד: לא פרשתי, אלא הצבעתי בהתאם לדעתי ולמצ־פוני. האם אז תשלח מזכירות המפלגה הו־דעה לעיריה: אנחנו לא מכירים בו יותר, והאיש ייחשב אוטומטית כמפורטר?

מנחם כהן (מפא״י): אין יסוד לדוגמה.

אורי אבנרי: רבותי, המחלה הזאת קיימת. היא חלק מהמחלה המוסרית של המישטר הקיים. אך יש לה פתרונות אוטו־מטיים, והם: אתם לא רוצים שהנבחרים יעשו מעשים מגונים? אל תעמידו מועמדים שאתם מפקפקים ברמתם המוסרית.

היו״ר דבורה נצר: את המלים „מע־שים מגונים“ אני מוחקת מן הפרוטוקול. זה לא שייך לנושא זה.

קריאה: כמה זמן הוא מדבר?

אורי אבנרי: אני אומר: אתם רוצים שהמועמדים לא יעשו מעשים הנראים ב־עיניכם כבלתי־מוסריים — אל תעמידו מוע־מדים שאתם מפקפקים ברמתם.

שנית: אתם לא רוצים שנבחרים עירוניים יכריעו למען טובות הנאה? אל תציעו להם טובות הנאה.

שלישית: אתם רוצים שאי־אפשר יהיה להדיח ראשי־ערים כל שני וחמישי? תצביעו בעד בחירה אישית של ראשי־ערים, ואני תומך בכך.

רביעית: אתם רוצים בכלל שלא תהיינה ברשויות המקומיות הכרעות למען טובות־הנאה? תשחררו את הרשויות המקומיות מ־כל המיסחר הזה של טובות־הנאה, מהסגנים בשכר — חמישה ושמונה סגנים במקום אחד! — ואין נפקה מינה אם עושה זאת אדם לתועלתו הפרטית או אם עושה זאת סיעה שלמה לתועלתה הפרטית.

הדרך שאתם מציעים היא דרך פסולה, מפני שהיא גורמת, למעשה, לקרטליזציה של החיים המפלגתיים בארץ. מנגנוני המפ־לגות יקימו קרטלים בכל מועצה, ובסופו של דבר אולי גם בכנסת.

בפיקוח ציבורי וממלכתי

ליכודי יום וערב
מינואר 1967

הסמכה ממלכתית

אלקטרוניקה
לכל הדרגות

אלקטרוניקה רפואית
כולל טלוויזיה בחוג סגור

בפיקוח משרד העבודה

ריהוט ועיצוב פנים

בניית מודלים
בניין ■ ריהוט ■ דגמים

בשיתוף „אלקטרה“

קירור ומיזוג אוויר
למתחילים • מתקדמים

בשיתוף איגוד המוסכים

נוכונאות אופנועים וקטנועים

בשיתוף „אגפא“

צילום
רגיל וציבעוני
למתחילים • מתקדמים

בפיקוח אגודת הגרפיקאים

גרפיקה שימושית

בשיתוף „משכית“

ציור באטיק
עיצוב צעצועים
חפצי נוי וחן

המכללה הפוליטכנית
תל־אביב, רח' המסגר 62,
טל. 36487
מ־9 בבוקר עד 1 אחה״צ
ומ־5 אחה״צ עד 8 בערב

למד שפות
אנגלית - צרפתית
ערבית - גרמנית

קורסים למתחילים ולמתקדמים
למבוגרים — Conversation,
לתלמידי בי״ס יסודי — אנגלית
מ־ABC. לתיכון — Conversation and Literature

ברליץ
90 שנות נסיון בינלאומי
תל־אביב
נחלת בנימין 2
טל. 56347
חיפה, התלוץ 27
טל. 69265